

EDITORIAL

de “la redemptora” a la
Cooperativa agropecuària

La revista digital *Sinpermiso* del passat dia 1 de setembre ens ofereix una conversa entre el mestre d'historiadors Josep Fontana (Barcelona 1931)(*) i el també historiador maresmenc Pelai Pagès en què aquell explica com “el franquisme va considerar l'època de la Segona República i la Guerra Civil com un forat negre, com una etapa que no s'havia d'estudiar, com si no hagués existit. Fins que arribà el moment en què la recuperació es va convertir en una necessitat sentida des de la pròpia societat, sobretot la dels crims del franquisme. Però queda la part més important que és tot el llegat de la Segona República sobre el qual no s'està fent el mateix esforç per intentar recuperar la seva història: escoles noves, biblioteques en els pobles, els moviments cooperativistes en el camp, etc. Coses que tenien una profunda significació. El trauma de la guerra és el que ha deixat les ferides més grans i ha dirigit la memòria històrica cap aquí, però seguim tenint una necessitat de recuperar el que podia haver estat i no va poder ser el projecte de la Segona República.”

A casa nostra també queden coses entre el clarobscur i la grisor més fosca per esbrinar i sembla mentida que, després de passats setanta-quatre anys, encara restin un piló de detalls per aclarir i el difícil que és intentar-ho ja que ens trobem amb un camí ple d'entrebanca i pals a les rodes, aparentment injustificables, però que hi són.

Aviat farà cent anys que es fundà la *Redemptora*, societat formada per pagesos de tendència socialista que el 1928 s'integraren a la Unió de Rabassaires i que, més tard, el 1929, es convertí en entitat cooperativa com a Sindicat Agrícola *La Redención* i la cooperativa de consum *La Equitativa*.

El 1930 compra un local a la plaça Nova, actual Casal de la Gent Gran, en temps de *La Redempció* se'l coneixia pel “Xargall” i tenia 142 socis. Aquest local era sovintejat per totes les persones del poble i estava obert a tothom. Paral·lelament el 1933 es fundà el Sindicat Agrícola Argentoní, amb 70 socis, la majoria propietaris, en oposició a *La Redempció*, ubicat a l'edifici del Patronat de l'Institut Català de Sant Isidre.

Un mes després d'acabada la guerra ja es forma la Comissió Dipositària de Béns Agrícoles que de manera “legal” que no “legítima” atorgà tot aquest patrimoni a la *Hermandad de Agricultores y Ganaderos*, el sindicat del règim feixista i s'inicià el llarg camí que ens porta fins avui dia en què l'actual Cooperativa Agropecuària d'Argentona és l'hereva de tot aquest enrenou patrimonial.

El local que havia estat requisat per la Falange local, que després aixoplugà el bar Deportivo i Correus, i que actualment està llogat a l'Ajuntament per l'esbarjo de la gent gran del poble, té un recorregut patrimonial poc clar, moralment parlant, reportant uns beneficis a uns quants quan potser el més ètic seria que revertissin als hereus d'aquells que en feren un espai obert a tothom i que molts d'ells són actualment la gent gran del poble.

El treball d'investigació publicat en aquest número ens explica tot el recorregut històric, els tripijocs burocràtics i el que encara ens queda per conèixer d'aquest afer.

(*) **Josep Fontana i Lázaro** (Barcelona 1931) és un dels historiadors més prestigiosos de la historiografia catalana actual. Vinculat en els seus orígens a Ferran Soldevila, Jaume Vicens Vives i Pierre Vilar, ha desenvolupat una llarga trajectòria professional, tant en el terreny de la docència –ha estat professor de la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra– a més d'haver impartit cursos i seminaris en molts països d'Amèrica Llatina i d'Europa, així com en el de la investigació, en la que ha escrit nombrosos estudis sobre història de Catalunya i d'Espanya, historiografia i teoria de la història, que s'han convertit en autèntics clàssics. Recentment ha publicat *Por el bien del Imperio* (2011), una història universal des de 1945 fins ara, i *El futuro es un país extraño* (2013), on analitza la crisi actual i les perspectives de futur.

SUMARI

Notícies de l'Entitat

BERNAT CALVO CATALÀ
La recuperació del certamen
literari d'Argentona..... 4

ENRIC SUBIÀ COLL
Caminades guiades a l'Argentona
de 1714..... 5

Notícies de la vila

ÀNGEL PUIG
2a Setmana de la Memòria Històrica 6

JOSEP LLADÓ PASCUAL
La Via Catalana d'aquest 11
de setembre..... 7

MARGARIDA COLOMER
La Cooperativa Agropecuària
d'Argentona 8

M. ASSUMPCIÓ ZAPATA
Argentona sota el domini
dels Desbosch.
Castells de Vilassar i Burriac..... 18

JOAQUIM GRAUPERA
Francesc Carreras Candi i
l'excursionisme científic 25

FRANCESC VILLÀ
La Peña Espanyolista d'Argentona..... 29

JOAQUIM RENART
Apunts sobre Sant Pere de Clarà..... 34

MARIA JOSEP CASTILLO
Llibres a raig..... 35

LLUÍS SERRA / PEP PADRÓS
La Cara i la creu..... 37

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL
D'ARGENTONA

Plaça de l'Església, 4 1r ARGENTONA
Tel. i fax 93 797 27 32
correu: arxiu@argentona.cat

Horari d'atenció al públic:

Dilluns de 9 a 12.30h
Dimarts i dijous de 16 a 19h

CENTRE D'ESTUDIS ARGENTONINS **Jaume Clavell**

Amb el suport
de l'Institut
Ramon Muntaner

Amb la col·laboració
de l'Ajuntament
d'Argentona

Edita: Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell. Casa Gòtica, plaça de l'Església, 4 1r. 08310 Argentona (El Maresme). ceargentoninsjc@yahoo.es - www.cea.cat • **Director:** Francesc Villà • **Consell de redacció:** Maria Josep Castillo, Margarida Colomer, Josep Lladó, Jordi Pinart, Llorenç Soldevila, Enric Subià, Josep M. Roqué, Bernat Calvo i Rosa Vila.

Portada: Francesc Villà.

Impressió, disseny i maquetació: La Impremta d'Argentona
Dipòsit Legal: B-50085-99 • ISSN: 1887-9381

Els articles publicats a *fonts* expressen solament l'opinió dels seus autors.